

POWIATOWY URZĄD PRACY W RADOMIU

ul. Ks. Łukasika 3, 26-600 Radom

Tel: 048 384-20-74/75, Fax: 048 363 48 73

www.pupradom.pl

[e-mail: wara@praca.gov.pl](mailto:wara@praca.gov.pl)

MONITORING ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH POWIAT RADOMSKI I PÓŁROCZE 2009 ROK

Radom - październik 2009 rok

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP	3
1.1 CEL OPRACOWANIA	4
1.2 PODSTAWA OPRACOWANIA	5
1.3 METODOLOGIA OPRACOWANIA	5
2. POZIOM BEZROBOCIA W POWIECIE RADOMSKIM	6
3. ANALIZA BEZROBOCIA WEDŁUG ZAWODÓW	
(GRUP ZAWODÓW)	10
3.1 BEZROBOCIE WŚRÓD ABSOLWENTÓW	12
3.2 ZAWODY GENERUJĄCE DŁUGOTRWAŁE BEZROBOCIE	12
4. ANALIZA OFERT PRACY WEDŁUG ZAWODÓW	
(GRUP ZAWODÓW)	14
5. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH	16
5.1 ZAWODY DEFICYTOWE	16
5.2 ZAWODY NADWYŻKOWE	18
5.3 ZAWODY ZRÓWNOWAŻONE	20
6. WNIOSKI	21
7. SPIS TABEL	24
8. SPIS WYKRESÓW	24

1. WSTĘP

Bezrobocie: zjawisko społeczne, polegające na tym, że część ludzi zdolnych do pracy oraz deklarujących chęć jej podjęcia nie znajduje faktycznego zatrudnienia. W obecnych czasach zjawisko to stanowi jeden z najtrudniejszych problemów społecznych, gospodarczych a także politycznych.

Stopa bezrobocia: iloraz bezrobotnych do aktywnych zawodowo w danej kategorii ludności. W pierwszej połowie 2009 roku w Polsce, wartość ta ulegała nieznacznym wahaniom. Począwszy od listopada 2008 roku do marca bieżącego roku następował powolny wzrost wskaźnika, następnie jednak obserwowaliśmy kilkupunktowy spadek tej wartości. Zaistniałą sytuację możemy tłumaczyć międzynarodowym kryzysem gospodarczym, który dotknął również Polskę, a jego początki sięgają 2008 roku. Przyczyn bezrobocia jest bardzo wiele. Należy więc podejmować wszelkie działania prowadzące do obniżenia tego wskaźnika. Chcąc lepiej poznać mechanizmy oraz zmiany zachodzące na rynku pracy, które mogą pomóc w walce z bezrobociem, opracowywane są różnego rodzaju analizy. Jedną z nich to „Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych”, którego sporządzenie należy do zadań samorządu powiatu w zakresie polityki rynku pracy. Powiatowy Urząd Pracy w Radomiu zgodnie z zapisem Ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r., tekst jednolity z dnia 9 kwietnia 2008 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (art. 9 ust. 1 pkt 9) opracował „Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych” za I półrocze 2009 roku.

„*Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych*” to proces systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy dotyczących kształtowania popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno – zawodowym oraz formułowania na tej podstawie ocen, wniosków i krótkookresowych prognoz niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania systemów szkolenia bezrobotnych oraz kształcenia zawodowego.

Niniejszy raport zawiera analizę skali i struktury bezrobocia rejestrowanego w powiecie radomskim w grupach i zawodach oraz popytu na pracę dla poszczególnych zawodów z punktu widzenia zgłaszanych do Powiatowego Urzędu Pracy ofert pracy. Bada, także zawody wykazujące deficytowość lub nadwyżkę pracowników.

Używane w raporcie określenia: zawód, zawody i specjalności, grupa zawodów wynikają z nazewnictwa stosowanego w „Klasyfikacji zawodów i specjalności”. Struktura klasyfikacji jest wynikiem grupowania zawodów na podstawie podobieństwa kwalifikacji

zawodowych wymaganych dla realizacji zadań danego zawodu (specjalności) z uwzględnieniem obydwu aspektów kwalifikacji, tj. ich poziomu i specjalizacji.

„Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych” opracowywany jest dwa razy w roku.

1.1 CEL OPRACOWANIA

Celem niniejszego opracowania jest przedstawienie głównych parametrów, które charakteryzują rynek pracy powiatu radomskiego. Dane dotyczące bezrobocia (stopa bezrobocia, bezrobocie według zawodów) oraz ofert pracy według zawodów (grup zawodów) mogą posłużyć jako źródło informacji między innymi do:

- określenia kierunków szkoleń dla osób bezrobotnych,
- planowania działań w zakresie przeciwdziałania bezrobociu,
- podnoszenia jakości poradnictwa zawodowego,
- podnoszenia jakości pośrednictwa pracy,
- opracowania strategii rozwoju miasta, gminy, powiatu,
- merytorycznego uzasadnienia realizacji projektów, które są współfinansowane ze środków Unii Europejskiej.

Główni użytkownicy opracowania „Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych” to między innymi:

- Powiatowe Urzędy Pracy,
- Wojewódzkie Urzędy Pracy,
- Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej,
- Władze oświatowe,
- Instytucje szkoleniowe,
- Inne.

1.2 PODSTAWA OPRACOWANIA

„Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych” dla powiatu radomskiego, przedstawiający sytuację w pierwszej połowie 2009 roku, został sporządzony przy wykorzystaniu następujących źródeł:

- „Zalecenia metodyczne do prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych” Ministerstwa Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej, Departamentu Rynku Pracy, Warszawa 2003,
- Załącznik nr 2 do sprawozdania MPIPS-01 – „ Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz ofert pracy”. Stan za 2009 rok,
- Załącznik nr 3 do sprawozdania MPIPS-01 – „ Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności”. Stan za 2009 rok,
- Rozporządzenie z 01.06.2007 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy oraz zakres jej stosowania (Dz.U. Nr 106, poz. 728),
- Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. Nr 99, poz. 1001 z dnia 20.04.2004 r.; tekst jednolity z dnia 9 kwietnia 2008 r. Dz.U. Nr 69, poz. 415)
- Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 13 lipca 2004 r. w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej (Dz.U. Nr 195, poz. 2004, z późn. zmianami),
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 20 stycznia 2005 r. w sprawie polskiej klasyfikacji działalności (Dz. U. Nr 33, poz. 289 z późn. zmianami).

1.3 METODOLOGIA OPRACOWANIA

W obecnych czasach niezbędnym jest dostosowanie systemu kształcenia do wciąż zmieniającego się zapotrzebowania pracodawców na kwalifikacje zasobów ludzkich. Należy więc zastosować sprawny system informacyjny oparty na weryfikacji i analizie danych (poziom bezrobocie, struktura bezrobocia oraz oferty pracy). Departament Rynku Pracy Ministerstwa Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej opracował metodologię wyodrębniania zawodów nadwyżkowych i deficytowych, na podstawie, której powstał niniejszy raport.

2. POZIOM BEZROBOCIA W POWIECIE RADOMSKIM

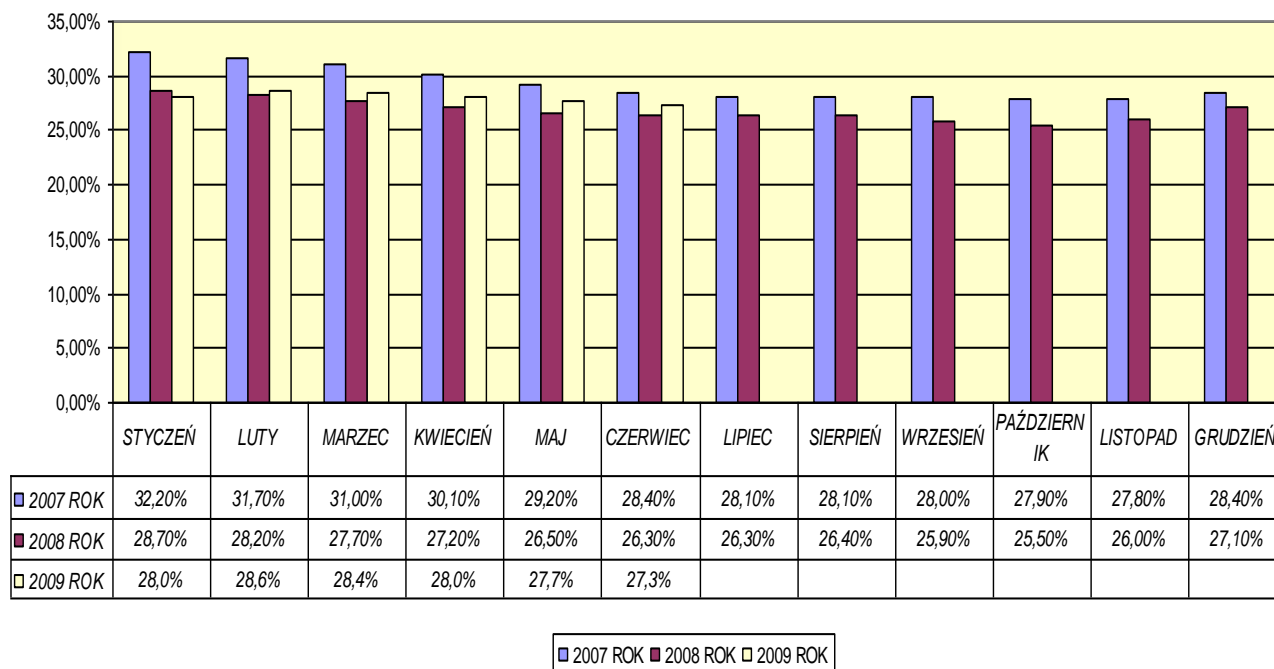
Pod koniec pierwszego półrocza 2009 roku, na terenie powiatu radomskiego zarejestrowanych było 14617 osób bezrobotnych (w tym 7182 kobiety, które stanowiły 49,13% ogółu bezrobotnych). Wskaźniki te świadczą więc o nieznacznie lepszej sytuacji kobiet na lokalnym rynku pracy (pod koniec 2008 roku kobiety stanowiły 52,1% ogółu bezrobotnych). Obserwujemy więc minimalną poprawę sytuacji kobiet na lokalnym rynku pracy.

Koniec pierwszego półrocza 2009 roku przyniósł nam nieznaczny spadek stopy bezrobocia w stosunku do stycznia tego roku. Pod koniec czerwca wskaźnik ten w powiecie radomskim kształtował się na poziomie 27,3 %. Przypomnijmy, że w adekwatnym okresie 2008 roku, wartość ta była nieznacznie mniejsza i wynosiła 26,3 %.

Dla dokładniejszego porównania, Wykres nr 1 znajdujący się poniżej przedstawia sytuację na rynku pracy w powiecie radomskim począwszy od 2007 roku.

Wykres nr 1

**STOPA BEZROBOCIA W POWIECIE RADOMSKIM NA PRZESTRZENI
2007, 2008 ORAZ W I PÓŁROCZU 2009 ROKU**

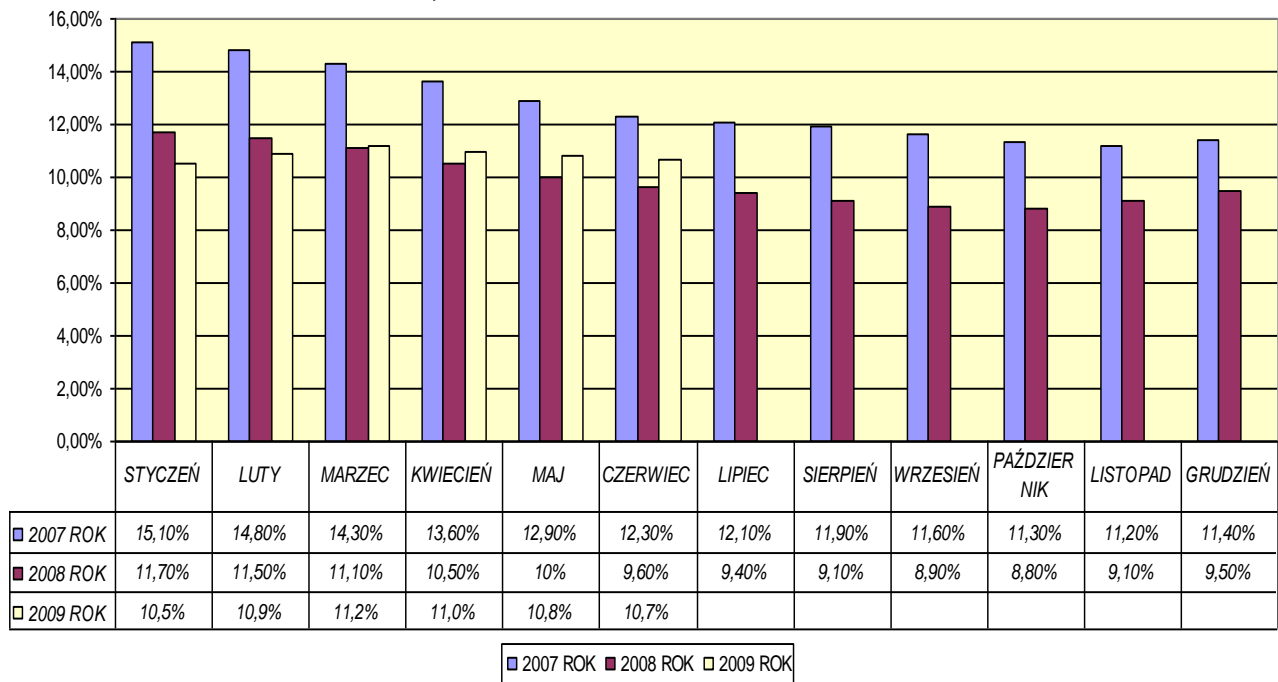

Wykres sporządzony na podstawie danych GUS.

Wykres nr 2, oraz Wykres nr 3, zamieszczone poniżej przedstawiają jak kształtowała się stopa bezrobocia w 2007, 2008 oraz w pierwszej połowie 2009 roku w Polsce, oraz w województwie mazowieckim.

Wykres nr 2

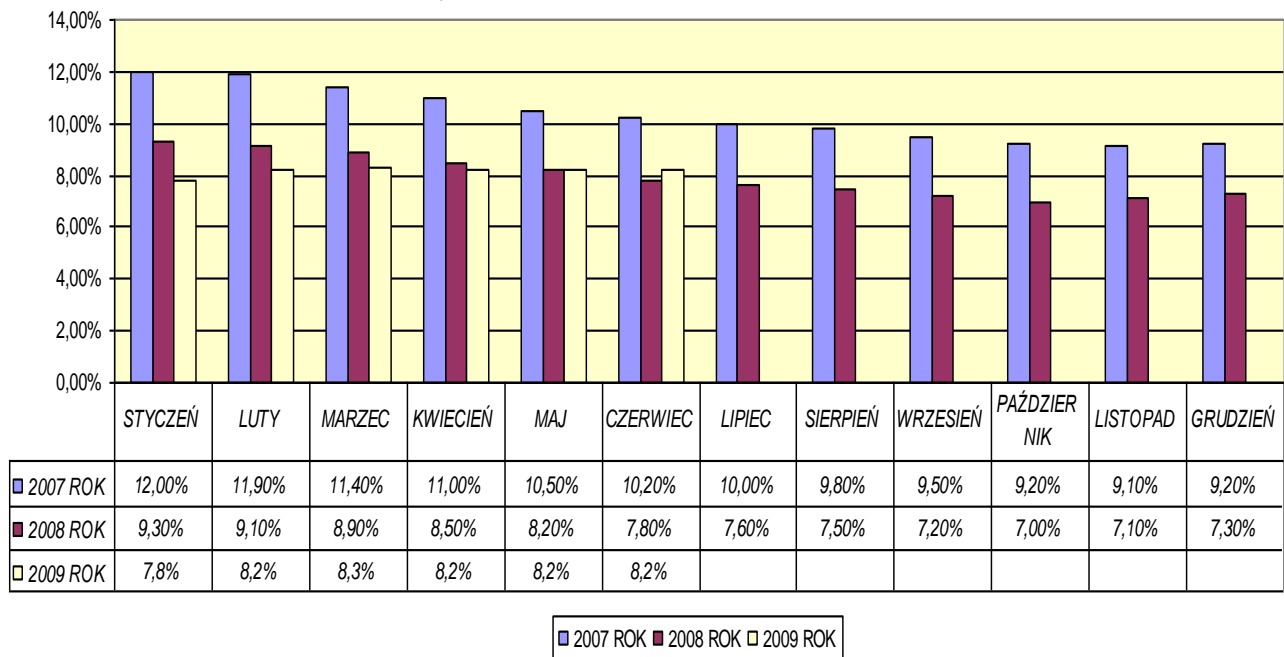
**STOPA BEZROBOCIA W POLSCE NA PRZESTRZENI
2007, 2008 ORAZ W I PÓŁROCZU 2009 ROKU**

Wykres sporządzony na podstawie danych GUS.

Wykres nr 3

**STOPA BEZROBOCIA W WOJEWÓDZTWIE MAZOWIECKIM NA PRZESTRZENI
2007, 2008 ORAZ W I PÓŁROCZU 2009 ROKU**

Wykres sporządzony na podstawie danych GUS.

Analizując przedstawione powyżej dane widzimy, że sytuacja na rynku pracy w powiecie radomskim na przestrzeni 2007, 2008 oraz w pierwszej połowie 2009 roku, uległa nieznacznej poprawie. Obserwowaliśmy niewielki spadek poziomu bezrobocia z 32,2% (styczeń 2007 roku) do 27,3% (czerwiec 2009 roku), co jest niewątpliwym sukcesem.

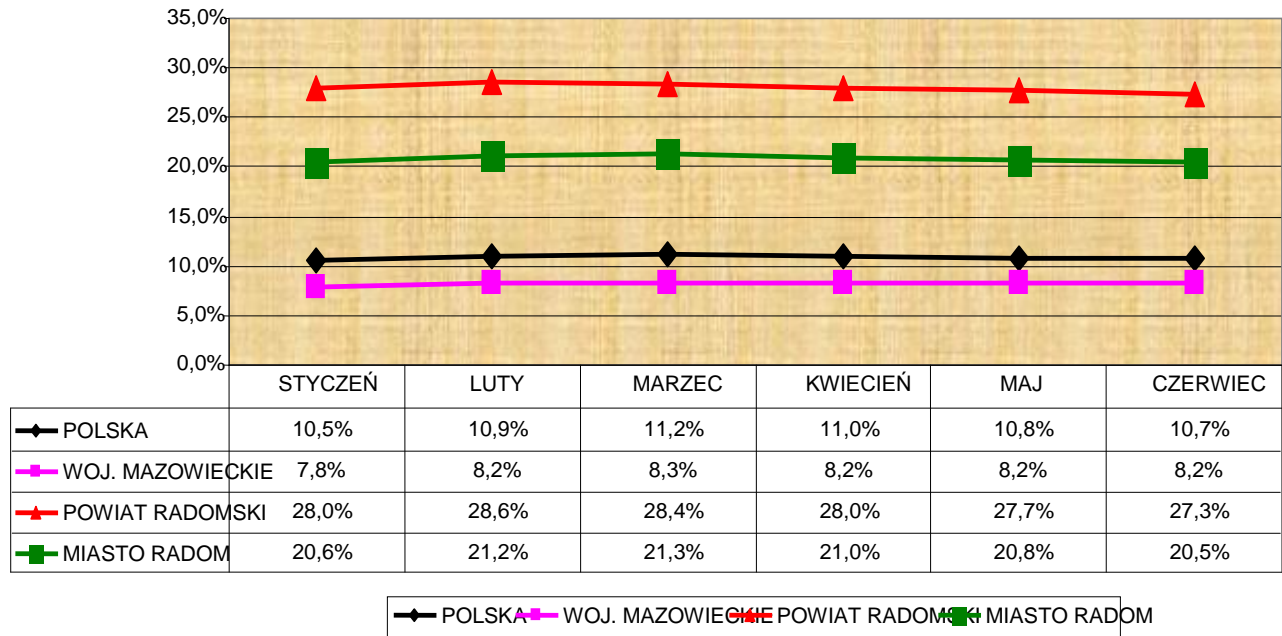
Porównując jednak analogiczne wskaźniki dotyczące województwa mazowieckiego, oraz Polski (stan na koniec czerwca), możemy stwierdzić, iż sytuacja na naszym, lokalnym rynku pracy jest nadal bardzo trudna. Stopę bezrobocia w powiecie radomskim charakteryzuje wartość sięgająca niemalże 30%. W Polsce zaś wartość ta wynosi niespełna 11%. Jeżeli chodzi o województwo mazowieckie przedstawione na Wykresie nr 3 i umieszczone na stronie nr 9, zauważymy, że stopa bezrobocia w ciągu całego pierwszego półrocza 2009 roku miała wartość jednocyfrową, osiągając pod koniec czerwca wielkość 8,2%.

Opisane powyżej różnice przedstawia Wykres nr 4 zamieszczony na stronie nr 9.

Wykres nr 4

**STOPA BEZROBOCIA W I POŁOWIE 2009 ROKU W POLSCE,
WOJEWÓDZTWIE MAZOWIECKIM, POWIECIE RADOMSKIM
ORAZ W MIEŚCIE I GMINIE RADOM**

Wykres sporządzony na podstawie danych GUS.

Jak widzimy na przedstawionym powyżej wykresie, koniec pierwszego półrocza bieżącego roku przyniósł minimalną poprawę sytuacji na rynku pracy. Począwszy od kwietnia obserwowaliśmy spadek wskaźników dotyczących bezrobocia. Jedynie w województwie mazowieckim stopa bezrobocia w trzech ostatnich miesiącach pozostawała na jednakowym poziomie.

Wyżej wspomniane spadki wskaźników nie należą do największych, nastrojają jednak optymizmem, gdyż jak pamiętamy, począwszy od listopada 2008 roku, aż do marca 2009 roku, stopa bezrobocia wciąż wzrastała. Niestety nie osiągnęliśmy jeszcze takich wartości wskaźników, jakie obserwowaliśmy w styczniu 2009 roku. Stopa bezrobocia jest nadal większa lub minimalnie tylko mniejsza niż na początku roku.

3. ANALIZA BEZROBOCIA WEDŁUG ZAWODÓW GRUP ZAWODÓW

Jednym z elementów „Monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych” jest analiza bezrobocia według zawodów (grup zawodów). Zagadnienie to można rozpatrywać na różnych poziomach: 10 wielkich grup zawodowych, 30 dużych grup zawodowych, 116 grup średnich, 392 grupy elementarne lub 1770 zawodów i specjalności. Niniejszy raport został opracowany (na podstawie zaleceń Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej) w oparciu o kody sześciocyfrowe (np. fryzjer 514102) czyli zawody i specjalności. Również naszym zdaniem jest to najbardziej przejrzysta forma zobrazowania bezrobocia na radomskim rynku pracy.

Jak wynika z danych zebranych w Załączniku nr 3 do sprawozdania MPIPS-01, pod koniec pierwszego półrocza 2009 roku najliczniej występujące zawody w powiecie radomskim to: Sprzedawca, Robotnik budowlany, Szwaczka, Obuwnik przemysłowy, Pracownik biurowy. Liczną grupę stanowili również: Bezrobotni bez zawodu, Ślusarz oraz Magazynier. Powyższe przykłady wraz z danymi liczbowymi zostały zebrane w Tabeli nr 1, znajdującej się na stronie nr 11.

Porównując bieżącą strukturę bezrobotnych według zawodów, do adekwatnej struktury z końca 2008 roku stwierdzamy, że nie zaszły tu istotniejsze zmiany. Większość zawodów pozostała taka sama, jedynie kolejność oraz wartości liczbowe uległy lekkim zmianom. Magazynier, Fryzjer oraz Mechanik to zawody, które pojawiły się w tym zestawieniu dopiero w 2009 roku.

Tabela nr 1. Struktura bezrobotnych wg zawodów

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	Bezrobotne Kobiety
1.	000000	Bez zawodu	2039	1046
2.	522107	Sprzedawca	1229	1070
3.	931301	Robotnik budowlany	534	4
4.	916201	Robotnik placowy	505	195
5.	743604	Szwaczka	464	459
6.	744304	Obuwnik przemysłowy	394	379
7.	419101	Pracownik biurowy	339	296
8.	722204	Ślusarz	330	40
9.	913207	Sprzątaczką	266	254
10.	712102	Murarz	234	0
11.	743304	Krawiec	186	172
12.	832302	Kierowca samochodu ciężarowego	186	0
13.	413103	Magazynier	166	58
14.	514102	Fryzjer (zawody szkolne: Fryzjer, Technik usług fryzjerskich)	112	110
15.	723105	Mechanik samochodów osobowych	109	1

Na podstawie Załącznika nr 3 do sprawozdania MPiPS-01 „Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności” w powiecie radomskim w pierwszej połowie 2009 roku. Bezrobotni w tych zawodach generują 48,5% ogółu osób bezrobotnych.

Tabela nr 1 przedstawia 15 zawodów w których liczba bezrobotnych jest największa. Pragniemy uzupełnić powyższe dane, o te dotyczące struktury bezrobotnych kobiet (według zawodów).

Bardzo często występującymi zawodami wśród wyżej wymienionej grupy, z terenu powiatu radomskiego są: Pracownik administracyjny – 79 kobiet, Ekonomista – 73 kobiety, Pakowacz – 65 kobiet, Handlowiec – 58 kobiet, Kucharz małej gastronomii – 50 kobiet, Kelner – 49 kobiet oraz Laborant chemiczny – 46 kobiet.

Informacje te nie zostały uwzględnione w Tabeli nr 1. Pomagają jednak dogłębniej poznać sytuację kobiet na lokalnym rynku pracy.

3.1 BEZROBOCIE WŚRÓD ABSOLWENTÓW

Dużą grupę bezrobotnych, na którą należy zwrócić szczególną uwagę stanowią absolwenci.

Pod koniec pierwszego półrocza 2009 roku w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Radomiu, z terenu powiatu radomskiego, pozostawało 449 absolwentów (w tym 276 kobiet). Największa liczba osób z tej grupy nie posiadała zawodu 145 (w tym 100 kobiet). Kolejne profesje to: Ekonomiści – 19 osób (w tym 17 kobiet), Technicy elektronicy 15 osób (w tym 1 kobieta), Technicy mechanicy – 12 osób, Sprzedawcy – 11 osób (w tym 10 kobiet), Mechanicy pojazdów samochodowych – 10 osób, oraz Technicy informatycy – 10 osób (w tym 5 kobiet). Kolejne zawody, gdzie liczba bezrobotnych absolwentów nie przekraczała 10 osób to między innymi: Organizator usług hotelarskich, Fryzjer, Kucharz małej gastronomii i Kelner.

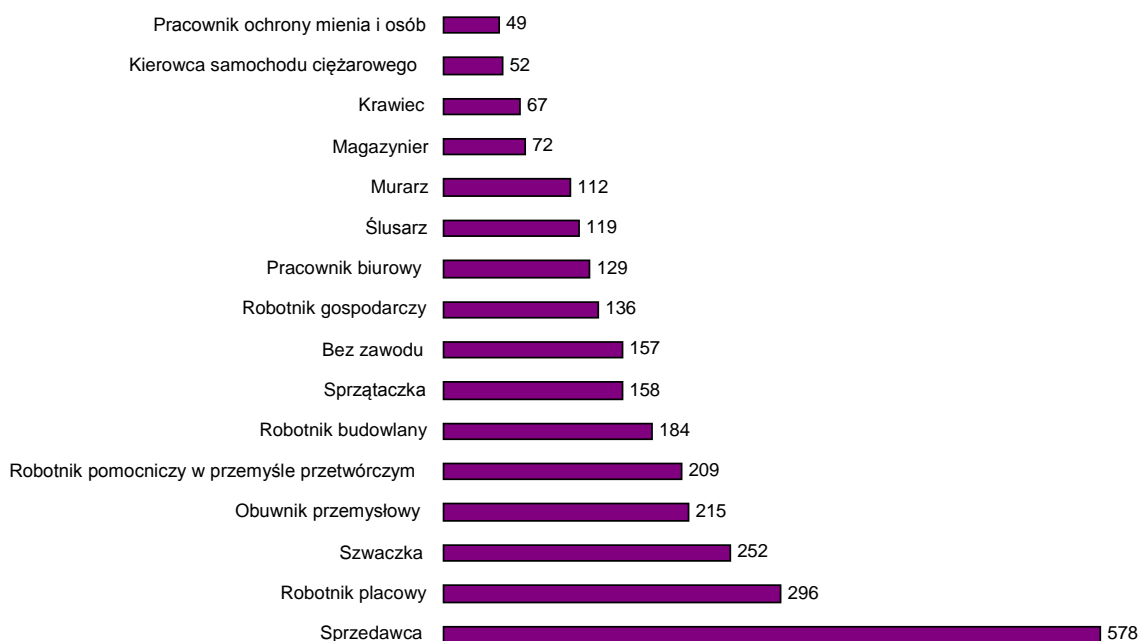
3.2 ZAWODY GENERUJĄCE DŁUGOTRWAŁE BEZROBOCIE

Wśród bezrobotnych z terenu powiatu radomskiego, 5028 (w tym 2814 kobiet) to osoby pozostające w rejestrze ponad 12 miesięcy tzw długotrwale bezrobotni. Liczba ta stanowi 34,4% ogółu zarejestrowanych. Tak duży odsetek zmusza więc do bliższego przyjrzenia się zawodom, których udział w tej grupie jest znaczny.

Sytuację osób długotrwale bezrobotnych prezentuje Wykres nr 5 znajdujący się na stronie nr 13.

Wykres nr 5

ZAWODY O NAJWYŻSZYM UDZIALE WŚRÓD OSÓB DŁUGOTRWALE BEZROBOTNYCH

Na podstawie tabeli T-I/P-1 Bezrobocie według zawodów w powiecie radomskim. Stan w pierwszym półroczu 2009 roku.

Z analizy danych zebranych na Wykresie nr 5 stwierdzamy, że dominującym, z bardzo dużą przewagą liczebną jest zawód Sprzedawcy. Jest on zdecydowanie sfeminizowany, gdyż 89,3% ogółu osób długotrwale bezrobotnych posiadających w/w zawód stanowiły kobiety.

4. ANALIZA OFERT PRACY WEDŁUG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)

Bardzo ważnym elementem monitoringu rynku pracy jest analiza napływu ofert pracy, która pozwala na określenie skali nadwyżki i deficytu zasobów pracy w układzie zawodów i specjalności oraz grup zawodów.

Dane te zostały zebrane w Tabeli nr 2, zamieszczonej na stronie nr 14.

Tabela nr 2. Struktura ofert pracy wg zawodów

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Liczba ofert pracy
1.	914103	Robotnik gospodarczy	448
2.	419101	Pracownik biurowy (zawód szkolny: Technik prac biurowych)	297
3.	522107	Sprzedawca	254
4.	913207	Sprzątaczką	87
5.	343101	Pracownik Administracyjny (zawód szkolny: Technik administracji)	86
6.	413103	Magazynier	39
7.	931301	Robotnik budowlany	34
8.	513102	Opiekunka dziecięca	34
9.	512392	Kelner	31
10.	514102	Fryzjer (zawód szkolny: Fryzjer, Technik usług fryzjerskich)	29
11.	722204	Ślusarz	27
12.	712102	Murarz	23
13.	512201	Kucharz	21
14.	723105	Mechanik samochodów osobowych	18
15.	722304	Tokarz	16

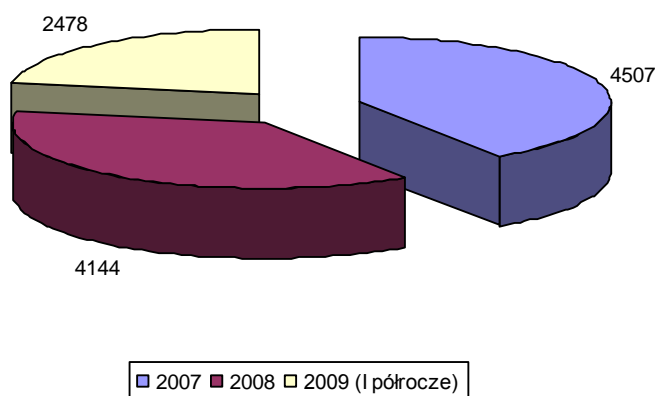
Na podstawie Załącznika nr 3 do sprawozdania MPiPS-01 „Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności” w powiecie radomskim w pierwszym półroczu 2009 roku. Powyższe zawody generują 58,27% wszystkich ofert pracy, jakie napłynęły do PUP w Radomiu.

Jednym z warunków poprawy sytuacji na rynku pracy jest nieustanny napływ nowych ofert zatrudnienia. W pierwszym półroczu 2009 roku na terenie powiatu radomskiego pozyskano 2478 ofert pracy. Dla porównania: w 2007 roku pozyskano 4507 ofert, w 2008 roku 4144 ofert zatrudnienia z czego 2502 w pierwszej połowie roku.

Powyższe dane zostały zestawione na Wykresie nr 6 zamieszczonym poniżej.

Wykres nr 6

LICZBA OFERT PRACY NA PRZESTRZENI 2007, 2008 ORAZ W PIERWSZEJ POŁOWIE 2009 ROKU W POWIECIE RADOMSKIM

Wykres sporządzony na podstawie danych PUP Radom

Dogłębna analiza oraz doświadczenie wskazuje, że oferty w zawodach: Pracownik biurowy, Sprzedawca w większości dotyczą subsydiowanych miejsc pracy. Zapotrzebowanie na Pracowników biurowych wynika w większej mierze z dogodnej dla pracodawcy formy aktywizacji osób bezrobotnych, jaką jest staż, niż rzeczywistej liczby wolnych miejsc pracy. Warto przy tym zaznaczyć, że w każdym z czołowych zawodów biorąc pod uwagę ilość napływu ofert pracy nie ma zawodu do wykonywania którego byłoby konieczne wykształcenie wyższe. Systematycznie rośnie zapotrzebowanie na pracowników posiadających kwalifikacje zawodowe na poziomie przynajmniej średnim. Nadal jednak pracodawcy zgłaszają wiele ofert dla osób posiadających podstawowe umiejętności. Bez wątpienia ważnym spostrzeżeniem jest duża powtarzalność pozycji, jakie zajmują aktualnie, a także w ostatnich latach zawody notujące wysoki poziom napływu ofert w konfrontacji z zawodami charakteryzującymi się najwyższym poziomem bezrobocia.

5. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH

Analizę zawodów deficytowych i nadwyżkowych przeprowadzono w oparciu o wskaźniki zawarte w zaleceniach metodycznych do prowadzenia monitoringu. Właściwa interpretacja danych wymaga zapoznania się z definicją wskaźnika intensywności deficytu lub nadwyżki zawodów (wyjaśnienie zostało przytoczone poniżej).

***W – Wskaźnik intensywności deficytu lub nadwyżki zawodów
(iloraz średniej miesięcznej liczby ofert pracy w danym
zawodzie zgłoszonych w danym roku do średniej miesięcznej
napływu bezrobotnych w danym zawodzie w takim samym
okresie)***

5.1 ZAWODY DEFICYTOWE

***Przez zawód deficytowy rozumiemy taki zawód, na który
występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób
poszukujących pracy w tym zawodzie.***

$$W > 1,1$$

Analiza powyższego wskaźnika wykazała, że w pierwszej połowie 2009 roku do zawodów deficytowych zaliczyliśmy między innymi te przedstawione w Tabeli nr 3, umieszczonej na stronie nr 17.

Tabela nr 3. Ranking 20 najbardziej deficytowych zawodów

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności deficytu
1.	832301	Kierowca ciągnika siodłowego	8
2.	419190	Zaopatrzeniowiec	5,5
3.	346103	Opiekunka środowiskowa	3,3
4.	214502	Inżynier mechanik – maszyny i urządzenia energetyczne	3
5.	235908	Wychowawca w placówkach oświatowych wychowawczych i opiekuńczych	3
6.	343102	Sekretarka medyczna	3
7.	731201	Glazurnik	3
8.	914103	Robotnik gospodarczy	2,5
9.	223903	Fizjoterapeuta	2,5
10.	341201	Agent ubezpieczeniowy	2,5
11.	412104	Fakturzystka	2,5
12.	513102	Opiekunka dziecięca	2,1
13.	123901	Kierownik wewnętrznej jednostki organizacyjnej gdzie indziej niesklasyfikowany	2
14.	741105	Ubojowy	2
15.	348202	Bibliotekarz	1,6
16.	419101	Pracownik biurowy (zawód szkolny: technik prac biurowych)	1,6
17.	741104	Rzeźnik wędliniarz	1,6
18.	315202	Inspektor bezpieczeństwa i higieny pracy (zawód szkolny: Technik bezpieczeństwa i higieny pracy)	1,5
19.	422202	Rejestratorka medyczna	1,4
20.	343101	Pracownik administracyjny (zawód szkolny: Technik administracji)	1,3

Na podstawie tabeli T-I/P-4 Zawody deficytowe i nadwyżkowe. Stan w pierwszym półroczu 2009 roku.

Sytuacja na lokalnym rynku pracy jest nadal trudna.

Najwyższy poziom średniego miesięcznego deficytu generuje zawód: Kierowcy ciągnika siodłowego (8,00). Wysokie miejsce w rankingu zajmują również zawody: Zaopatrzeniowiec (5,5), Opiekunka środowiskowa (3,3), Inżynier mechanik - maszyny i urządzenia energetyczne (3,00) oraz Wychowawca w placówkach oświatowych wychowawczych i opiekuńczych (3,00)

Należy zwrócić uwagę na zawody: Pracownik biurowy (zawód szkolny: Technik prac biurowych) oraz Rzeźnik-wędliniarz, ponieważ jeszcze w 2008 roku należały do zawodów nadwyżkowych.

W powyższym zestawieniu nie zostały uwzględnione zawody w przypadku, których wartość wskaźnika deficytu osiągnęła poziom maximum (MAX). Oznacza to, że pracodawcy złożyli zapotrzebowanie w danym zawodzie, jednak w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy nie figurowali bezrobotni posiadający taki zawód. Dla przykładu możemy tu przytoczyć następujące profesje: Bukieciarz, Pomoc farmaceutyczna, Asystentka stomatologiczna, Technik geodeta oraz wiele innych.

5.2 ZAWODY NADWYŻKOWE

Przez zawód nadwyżkowy rozumiemy taki zawód, na który występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

$$W < 0,9$$

Analiza powyższego wskaźnika wykazała, że w pierwszej połowie 2009 roku do zawodów nadwyżkowych zaliczyliśmy między innymi te przedstawione w Tabeli nr 4 znajdującej się na stronie nr 19.

Tabela nr 4. Ranking 20 najbardziej nadwyżkowych zawodów

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki
1.	913207	Sprzątaczką	0,82
2.	932103	Pakowacz	0,74
3.	722301	Frezer	0,71
4.	512302	Kelner	0,64
5.	713601	Monter instalacji centralnego ogrzewania i ciepłej wody	0,6
6.	412102	Asystent rachunkowości (zawód szkolny: technik rachunkowości)	0,54
7.	341503	Przedstawiciel handlowy (przedstawiciel regionalny)	0,53
8.	722304	Tokarz	0,51
9.	522107	Sprzedawca	0,46
10.	713302	Tynkarz	0,42
11.	721202	Spawacz ręczny gazowy	0,38
12.	413103	Magazynier	0,37
13.	512201	Kucharz	0,35
14.	514102	Fryzjer (zawody szkolne: fryzjer, Technik usług fryzjerskich)	0,34
15.	515902	Pracownik ochrony mienia i osób (zawód szkolny: Technik ochrony fizycznej osób i mienia)	0,34
16.	341501	Handlowiec (zawód szkolny: Technik handlowiec)	0,34
17.	714201	Lakiernik samochodowy	0,33
18.	742204	Stolarz	0,33
19.	712301	Cieśla	0,32
20.	714101	Malarz budowlany	0,29

Na podstawie tabeli T-I/P-4 Zawody deficytowe i nadwyżkowe. Stan na koniec I półrocza 2009 roku.

W przypadku zawodów nadwyżkowych odnotowuje się spadek podaży siły roboczej. Nadwyżka siły roboczej dotyczy zawody o różnym poziomie wykształcenia.

Najwyższy wskaźnik intensywności dotyczy takich profesji jak: Sprzątaczką (0,82), Pakowacz (0,74), Frezer (0,71), Kelner (0,64).

Należy zauważyć, że zawód Pokojowa w hotelu jeszcze w 2008 roku wykazywał wysoką deficytowość. Pod koniec pierwszego półrocza 2009 roku jednak znalazł się wśród zawodów nadwyżkowych.

W Tabeli nr 4, która znajduje się na stronie nr 19 nie uwzględniono zawodów o intensywności nadwyżki równej „0” czyli takiej, dla których w analogicznym okresie nie wpłynęła żadna oferta pracy. Pracodawcy nie byli więc zainteresowani zatrudnieniem osób poszukujących pracy w takich zawodach jak: Kuśnierz, Obuwnik przemysłowy, Szlifierz kamienia, Maszynista maszyn offsetowych, oraz wiele innych.

5.3 ZAWODY ZRÓWNOWAŻONE

Zawodami zrównoważonymi są te, w których do Powiatowego Urzędu Pracy w analizowanym okresie wpływa podobna ilość ofert w stosunku do liczby rejestrujących się bezrobotnych.

$$0,9 \leq W \leq 1,1$$

Analiza wskaźnika intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów wykazała, że na radomskim rynku pracy, zawodami zrównoważonymi były między innymi: Nauczyciel przedszkola, Laborant budowlany, Diagnosta samochodowy, Opiekun w domu pomocy społecznej, Kosmetyczka. Dla wyżej wymienionych zawodów wskaźnik intensywności przyjął wartość 1.

Należy zwrócić uwagę na zawody Nauczyciel przedszkola, Opiekun w domu pomocy społecznej, Recepcjonista, Konserwator budynków, ponieważ jeszcze w 2008 roku należały do zawodów deficytowych. Kosmetyczka (zawód szkolny: Technik usług kosmetycznych) w poprzednim roku był zaś zawodem nadwyżkowym.

5. WNIOSKI

„Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych” dla powiatu radomskiego dotyczący pierwszego półrocza 2009 roku, który macie Państwo przed sobą, pokazał, że sytuacja na lokalnym rynku pracy jest nadal bardzo trudna.

Stopa bezrobocia w powiecie radomskim ma wciąż wartość dwucyfrową, wynoszącą prawie 30%. Problem bezrobocia jest bardzo złożony i należy pamiętać, że analiza ilościowa nie jest w stanie w pełni go oddać. Podstawą do opracowania niniejszego monitoringu są dane pochodzące z rejestrów Powiatowego Urzędu Pracy, dotyczące bezrobotnych oraz ofert pracy. Nie jesteśmy więc w stanie objąć analizą osób faktycznie nie pracujących, a nie zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy. Identyczna sytuacja ma miejsce w przypadku ofert pracy. Nie jesteśmy również w stanie ocenić ile ofert nie trafia do urzędów pracy. Klasyfikacja zawodów i specjalności jest bardzo rozbudowana. Do Powiatowego Urzędu Pracy trafiają również oferty z tzw. wtórnego rynku pracy. Te same oferty w stosunkowo krótkim czasie są kilkakrotnie zgłaszane do PUP. Kwalifikacje zawodowe wielu osób bezrobotnych dezaktualizują się. Znaczna część beneficjentów Powiatowego Urzędu Pracy nie jest zainteresowana podjęciem zatrudnienia czego konsekwencją jest wyrejestrowanie z ewidencji.

Pomimo wszelkich nieścisłości oraz wątpliwości opracowanie „Monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych” dotyczącego lokalnego rynku pracy jest niezbędnym elementem ponieważ stanowi bogate źródło informacji dla zainteresowanych osób. Obrazuje on sytuację, oraz może stać się podstawą do kreowania działań na rzecz przeciwdziałania bezrobociu.

W ostatniej części opracowania „Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych” dla powiatu radomskiego za pierwsze półrocze 2009 roku staramy się podsumować sytuację panującą na lokalnym rynku pracy.

Na podstawie przeprowadzonej analizy stwierdzamy, że:

1. Nastąpił wzrost stopy bezrobocia o 0,3%, w stosunku do grudnia 2008 roku. Należy również zauważyć, że wskaźnik ten jest nadal bardzo wysoki w porównaniu z województwem mazowieckim oraz Polską.

2. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych, z terenu powiatu radomskiego, na koniec badanego okresu zwiększyła się w stosunku do grudnia 2008 roku z 14491 do 14617 osób bezrobotnych. Jest więc to wzrost o ponad 100 osób.
3. Bezrobocie w powiecie radomskim dotyka przede wszystkim mężczyzn, którzy stanowią 50,8% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. Jest to sytuacja nowa, gdyż do tej pory to kobiety stanowiły większość zarejestrowanych bezrobotnych.
4. Najbardziej sfeminizowane zawody to między innymi: Sprzedawca, Szwaczka, Obuwnik przemysłowy oraz Pracownik biurowy (zawód szkolny: Technik prac biurowych).
5. Najlichniesza grupa bezrobotnych to między innymi: Sprzedawca, Robotnik budowlany, Pracownik biurowy (zawód szkolny: Technik prac biurowych). W zestawieniu uwzględniono również ofert pracy subsydiowanej, czyli staże.
6. Największa liczba bezrobotnych absolwentów posiadała zawód: Ekonomista, Technik elektronik, Sprzedawca oraz Mechanik pojazdów samochodowych.
7. Zawody generujące długotrwałe bezrobocie to między innymi: Sprzedawca, Robotnik placowy, Szwaczka oraz Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym.
8. W pierwszej połowie 2009 roku pozyskano 2478 ofert pracy (w adekwatnym okresie 2008 roku liczba ta wyniosła 2502 oferty). Odnotowaliśmy więc spadek liczby ofert zatrudnienia o 21 sztuk.
9. Największa liczba ofert pracy jest skierowana do: Pracownika biurowego (zawód szkolny: Technik prac biurowych) i Sprzedawcy (w zestawieniu uwzględniono również oferty pracy subsydiowanej czyli staże).
10. Zawody nadwyżkowe to między innymi: Sprzątaczką, Pakowacz, Frezer, Kelner oraz Tokarz. Natomiast jeszcze pod koniec 2008 roku zawód Pokojowa w hotelu należał do zawodów deficytowych.
11. Zawody deficytowe to między innymi: Kierowca ciągnika siodłowego, Zaopatrzeniowiec, Opiekunka środowiskowa. Natomiast jeszcze pod koniec 2008 roku zawody: Pracownik biurowy (zawód szkolny: Technik prac biurowych) oraz Rzeźnik-wędliniarz należały do zawodów nadwyżkowych.

12. Zawody w równowadze to między innymi: Nauczyciel przedszkola, Opiekun w domu pomocy społecznej, Recepcjonista, Konserwator budynków (jeszcze w 2008 roku zawody te należały do deficytowych). Kosmetyczka (zawód szkolny: Technik usług kosmetycznych) w 2008 należał zaś do zawodów nadwyżkowych.

Ostatni element „Monitoringu zawodów nadwyżkowych i deficytowych” dla powiatu radomskiego, dotyczący pierwszej połowy 2009 roku, to lista 23 zawodów, które były najbardziej poszukiwane przez lokalnych pracodawców.

1. Cieśla
2. Cukiernik
3. Elektronik
4. Fryzjer
5. Glazurnik
6. Informatyk
7. Kelner
8. Kierowca samochodu ciężarowego C+E
9. Księgowa (samodzielna)
10. Kucharz (z doświadczeniem)
11. Lakiernik samochodowy
12. Magazynier
13. Mechanik pojazdów samochodowych
14. Murarz
15. Operator koparko-ładowarki
16. Operator obrabiarek sterowanych numerycznie
17. Piekarz
18. Przedstawiciel handlowy
19. Robotnik budowlany (ocieplenie budynków)
20. Rzeźnik-wędliniarz
21. Sprzedawca
22. Stolarz meblowy
23. Tapicer

SPIS WYKRESÓW:

Wykres nr 1: <i>Stopa bezrobocia w powiecie radomskim na przestrzeni 2007, 2008 oraz w pierwszej połowie 2009 roku.</i>	6
Wykres nr 2: <i>Stopa bezrobocia w Polsce na przestrzeni 2007, 2008 oraz w pierwszej połowie 2009 roku.</i>	7
Wykres nr 3: <i>Stopa bezrobocia w województwie mazowieckim na przestrzeni 2007, 2008 oraz w pierwszej połowie 2009 roku</i>	8
Wykres nr 4: <i>Stopa bezrobocia w pierwszej połowie 2009 roku w Polsce, w województwie mazowieckim oraz w powiecie radomskim.</i>	9
Wykres nr 5: <i>Zawody o najwyższym udziale wśród osób długotrwale bezrobotnych</i>	13
Wykres nr 6: <i>Liczba ofert pracy na przestrzeni 2007, 2008 oraz w pierwszej połowie 2009 roku w powiecie radomskim</i>	15

SPIS TABEL:

Tabela nr 1: <i>Struktura bezrobotnych według zawodów</i>	11
Tabela nr 2: <i>Struktura ofert pracy według zawodów</i>	14
Tabela nr 3: <i>Ranking 20 najbardziej deficytowych zawodów</i>	17
Tabela nr 4: <i>Ranking 20 najbardziej nadwyżkowych zawodów</i>	19

Sporządził:

**Postuła Agnieszka
Wojnarski Piotr
Ziembicki Stefan**